

Přimda

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Tachov

Nadmořská výška: 601 m n. m.

Počet obyvatel: 1 193

Adresa URL: www.mestoprimda.cz

Okres: Tachov

GPS souřadnice: 49.674878N, 12.673659E

První pís. zmínka: 1331 (693 let)

PSČ: 348 06

Historie obce Přimda

Kdy se usadili první lidé v místě dnešní Přimdy, to se neví. Mohlo to být v 1. polovině 12. století, kdy se stavěl hrad, mohlo to být ale také už dříve. Nejstarší písemný doklad je z r. 1331, kdy král Jan Lucemburský udělil občanům Přimdy jistá práva.

Jako každé město byla i Přimda obehnaná hradbami. Muselo se šetřit místem, vzdálenosti mezi budovami byly minimální, nebezpečí šíření požáru velké. k velikému požáru došlo r. 1585.

Postižené Přimdě poskytlo sousedskou výpomoc město Weiden v Bavorsku.

Staré záznamy nám dokazují jak byla Přimda velká. R. 1592 zde bylo 82 usedlostí. Od tohoto roku je Přimda vedena jako město se všemi právy náležejícími městu. Po ukončení třicetileté války, v níž také Přimda utrpěla škody, zde bylo 79 domů, z toho 10 neobydlených. R. 1788 - 128 č.p., r. 1805 - 149 č.p., r. 1838 - 155 č.p., r. 1938 pak 244 č.p.

Výnos krále Jana Lucemburského nebyl jediným udělením práv městu a jeho obyvatelům. Také císař Matyáš udělil přimdským dne 17.7.1615 některé svobody. Např. právo volného pohybu (s vědomím vrchnosti), volné ženění synů a vdávání dcer, právo o rozhodování se svým majetkem. Vrchnosti zůstal jeden den roboty v době žní, poplatek za čepování vína (1 groš za vědro), konvice na ochutnávání z každého sudu vína. Dále povinnost poskytovat vrchnosti služby, za něž se ale platila odměna. Přimdští dostali od panovníků některá práva, ale to se nelíbilo vrchnosti a tak spory byly časté. Vrcholily v druhé polovině 16. století, kdy se přimdští postavili na stranu Chodů soudících se se Švambergky.

Mluví-li se v Čechách o Chodech, představí si většina lidí Domažlicko. Chodové byli ale i v Českém Lese. Dokazují to některé místní názvy jako Chodová Planá, Maršovy Chody. Řetěz chodských sídlišť začali zakládat čeští králové počátkem 14. století. v blízkosti Přimdy byly tyto chodské vesnice: Jadruž, Kundratice, Třískolupy, Rájov, Orlov, Bezděkov, Bonětice, Bohuslav, Hoštka. Chodové dostali za strážní službu některá práva. Právo volného stěhování, vaření piva, provozování řemesel, která si sami zvolí. v celém království byly osvobozeni od placení mýta a cla. Dále měli právo využívat les. Nejdůležitější právo bylo, že nemuseli chodit na robotu. Chodové v okolí Přimdy ztratili svá práva v 16. století.

Čeští Chodové se snažili zabránit zakládání nových německých vesnic a omezovali hospodaření v nich. Němci se proto více věnovali výrobě skla a zpracování železa. Později byli strážní službou pověřováni i Němci, takže zde byli Chodové obou národností.

Přimdští obyvatelé se chtěli zbavit nadvlády Švambergků. Dne 30.7. 1596 dostalo město Přimda dopis z císařské kanceláře potvrzující svobodu města Přimda. Měli podléhat přímo císaři

a jemu také splácet výkupné. Brzy se ale ukázalo, že toho nejsou schopni a když ani města Tachov a Stříbro nemohly Přimdě penězi pomoci, prodal císař r. 1601 město a panství Andreasu Lindlovi. Západně od Přimdy byla dvě sídliště. Mílov se uchoval, Pytlíkov nacházející se v prostoru serpentiny silnice vedoucí směrem do Rozvadova, byl vypálen v husitských válkách. Pytlíkov založili Češi. Mílov (německý název Mühlloch) asi Němci. Název je asi odvozen od 4 mlýnů, které tam stály. První záznam o Mílově je z r. 1540.

Městečko Přimda ležící v sedle, je na rozvodí povodí Dunaje a Labe. Mělo vždy potíže se zásobováním vodou. První vodovod svážející vodu z různých pramenů na svazích Přimdy do dřevěné kašny na náměstí, nechal vybudovat na vlastní náklady přimdský občan Jan Tomas Waldvogel, řečený Janků. Byl to úřední písař a správně švaberského panství. Za věrné služby dostal kromě osobní svobody dědičný statek v Mílově, kde směl chovat až 500 ovcí a 50 kusů hovězího dobytka. Byl také vlastníkem mlýna v Mílově, dvora v Bělé nad Radbuzou, lesů u Hoštky a přikoupil si Železnou. Císaři sloužil Waldvogel jako úředník celnice, která v té době byla ještě na Přimdě.

Voda z nového vodovodu vydatně pomohla při hašení požáru r. 1585. Prameny na úpatí Přimdy nebyly ale tak vydatné, aby stačily zásobovat Přimdu v období sucha. Pak se musela voda dovážet z kašny u silnice k Rozvadovu. Kromě kašny na náměstí byla ještě jedna kašna v blízkosti dnešního hotelu Přimda, zásobovaná pramenem pod Šibeničním vrchem.

Jako zásoba vody pro hašení požáru sloužil také rybníček v údolí po Přimdou směrem k Mílovu. Byl zřízen r. 1840.

V r. 1932 si nechal postavit vlastní vodovod majitel dvora, stojícího v místě dnešního čerpadla pohonných hmot. Vodu z údolí čerpal pomocí elektrického motoru.

Od r. 1930 se vícekrát uvažovalo o zlepšení zásobování Přimdy vodou, ale nebyly potřebné peníze. Nedostatek vody znemožňoval rozvoj Přimdy. Na této překážce ztroskotal třeba záměr na výstavbu zotavovny Mariánsko-lázeňskou společností. Vyřešení zásobování vodou si muselo ještě hodně dlouho počkat.

Nedostatek vody nebyl ovšem jen na vlastní Přimdě. Václavský rybník pod Přimdou nebyl schopen pokrýt potřebu vody pro pohon průmyslových objektů stojících pod rybníkem ve Frauenthalu. Proto byl r. 1838 vybudován 10 km dlouhý Apolenský příkop přivádějící do Václavského rybníka vodu ze vzdálenější oblasti. Údajně byl tento příkop používán i k plavení dříví do Frauenthalu.

První žárovka se na Přimdě rozzářila 5.2.1925. Větší počet obyvatel neměl o připojení na elektrickou síť zájem. Nelze se tomu tak dalece divit. Za 1kWh se platilo 4,50Kč a to nebylo tehdy málo.

Válečné události se dotkly Přimdy několikrát. Byly to husitské války, válka třicetiletá. R. 1632 bojovali Švédové s Valštějnovou armádou u Rozvadova. Císařští utrpěli citelné ztráty. Krvavé pole u Rozvadova má své jméno od této bitvy. R. 1735 táhlo přes Přimdu 13.000 ruských vojáků na západ. Jednalo se o tzv. polský trůnní spor. Do let 1741-48 spadá válka o tzv. dědictví rakouské.

Bojovalo se nedaleko Přimdy.

Největší pohromou pro Přimdu přinesl 20. duben 1945. Od počátku dubna bylo na Přimdě umístěno asi 200 německých vojáků. Náměstí a ulice byly plné jejich vojenské techniky. Není tedy divu, že sem častěji zamířila spojenecká letadla. Když 20.dubna zahájili němečtí kulometčíci na rozkaz majora, sedícího v bezpečí budovy soudu, palbu na spojenecká letadla, odpověděli piloti palbou zápalnou municí na střed města. Lidé byli ukryti ve sklepích, nebyly tedy ztráty na životech, ale popelem lehla větší část

města. v té době bylo na Přimdě ubytováno asi 1 000 Němců evakuovaných z Poruří postiženého bombardováním. Za 2. svět. války měl být východně od Přimdy pracovní tábor. Asi 150 vězňů zpracovávalo dřevo v lese.

K pohromám, které kdy postihly Přimdu, patří i neúrody a následující hlad, k němuž s r. 1772 přidal i mor. Dalšími hladovými léty bylo období 1816-1817 R. 1847 stoupla prudce cena obilí. Spekulantů je vyváželi do Bavorska. Přimdští a obyvatelé sousedních vesnic se tomu snažili zabránit. Docházelo ke krvavým srážkám mezi místními lidmi a vojáky doprovázejícím transporty.

V r. 1883 propukla na Přimdě tyfová epidemie, jíž padlo za obětí několik lidí. Okresní fyzik doporučil přeložení hřbitova. Protože nebyly peníze, udělala se jen malá úprava.

Celnice byla na Přimdě do r. 1613. Už předtím usilovaly císařské úřady o zřízení nové celnice na Rozvadově, která by nahradila celnice na Přimdě, v Hoštce a Nové Vsi. Majitel Rozvadova Sebastian ze Švamberka nechtěl povolit postavení celnice na svém území a ani císařské úřady jej k tomu nemohly donutit. Teprve po delším dohadování šlechtic vyslovil souhlas. Menší překážkou zřejmě bylo i to, že se musel najít někdo kdo by byl ochoten žít v tehdejší Rozvadově a uměl přitom číst a psát. Po třicetileté válce byla celnice na Přimdě obnovena a ještě r. 1838 zde byl c.k. celní kontrolní úřad.

